

การศึกษารูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทย จากเรื่องแม่นาค

The Study of Thai Ghost Film Genre from Mae Nak

Received : November 10, 2022

Revised : March 8, 2023

Accepted : March 25, 2023

พัชนี แสนไชย¹

Patchanee Sanchai¹

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาพยนตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อีเมล : khinginger19@gamil.com

¹ Assistant Professor, Department for Film, Faculty of Management Science, Bansomdetchaopraya Rajabhat University,

E-mail : khinginger19@gamil.com

บทคัดย่อ

“การศึกษารูปแบบภาพยนตร์ตระกูลผีไทยจากเรื่องแม่นาค” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทยที่เป็นตำนานของภาพยนตร์ผีไทย และศึกษามุมมองในการเล่าเรื่องที่ถูกผลิตซ้ำมาแล้ว 33 เรื่อง ซึ่งการถูกผลิตซ้ำไม่ใช้การทำซ้ำแบบเดิมเหมือนต้นฉบับ แต่เป็นการทำซ้ำที่ผ่านกระบวนการออกแบบทางความคิด อาทิ การตีความใหม่ เพิ่มตัวละคร เปลี่ยนมุมมอง โดยการผลิตซ้ำในแต่ละครั้งนั้นไม่ได้ประสบผลสำเร็จทุกครั้ง มีเพียงแค่ 3 เรื่องเท่านั้นที่ประสบผลสำเร็จจนกลายเป็น “มรดกภาพยนตร์ของชาติ” ได้แก่ 1. พี่มาก...พระโขนง พ.ศ. 2556 ภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกที่ได้รายได้ 1,000 ล้านบาท มีมุมมองการเล่าเรื่อง คือ ใช้วิธีการเปลี่ยนชื่อเรื่องเล่าเรื่องผ่านมุมมองใหม่ ตัดทอน เพิ่มเติม ดัดแปลง และคงเดิมไว้ ซึ่งโครงเรื่องหลักของภาพยนตร์แต่ใช้วิธีการพลิกความคาดหมายของผู้ชม 2. เรื่องนางนาค พ.ศ. 2542 ภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกที่ได้รายได้ 100 ล้านบาท มีจุดเด่นคือการออกแบบตัวละครนางนาคใหม่ (ผมสั้น สวมผ้าแถบ) เน้นความสมจริงของการแสดงและบรรยากาศในภาพยนตร์ 3. แม่นาค พระโขนง พ.ศ. 2502 ภาพยนตร์ไทยที่ถ่ายทำด้วยระบบ 16 มิลลิเมตร เรื่องแรกที่ได้รายได้ 1 ล้านบาท ถูกผลิตซ้ำผ่านสื่อภาพยนตร์ด้วยการแสดงแบบใช้อารมณ์เกินจริง ถ่ายทอดความสนุกสนานในรูปวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคกลาง โดยรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทยจากเรื่องแม่นาคเลือกใช้รูปแบบตระกูลผีสยองขวัญตลก และโรแมนติก-ดราม่า เหมือนกัน 2 ฉบับ คือ ฉบับ พ.ศ.2556 และฉบับ พ.ศ.2502 ส่วนฉบับ พ.ศ. 2542 ใช้รูปแบบตระกูลสยองขวัญที่เน้นความสมจริง

คำสำคัญ : ตระกูลภาพยนตร์, ผีไทย, แม่นาค

Abstract

“The Study of Thai Ghost Film Genre from Mae Nak”
The purpose is to study the form of Thai ghost film genre, which is the legend of Thai ghost film, and to study the perspective of repeated stories. 33 versions, not original version, but version made through the conceptual design process such as reinterpretation. Add roles and change perspectives. Each copy failed. Only 3 versions succeeded. “National Film Heritage” is the first Thai film “Pee Mak... Phra Khangong” with an income of 1 billion baht in 2013. It is to use the method of changing the title to tell the story from a new perspective, reduction, extension, modification and in keeping with the main plot of the film, but in a way that overturns audience expectations. 2. Nang Nak, 1999, the first Thai film to earn revenue. The highlight of THB 100 million is the new character design of Nang Nak (short hair with wearing a stripe), which highlight the authenticity and production design of the performance in the film. 3. Mae Nak Phra Khanong, 1959 the first 16mm thai film with an income of 1 million baht was reproduced through the film media with overacting. Communicate the fun in the form of folk culture in the central region. Mae Nak’s Thai ghost film genre uses the same horror, comedy and romantic drama. In 2013 and 1959, since 1999 it uses horror realism.

Keywords : Film genre, Thai ghost film, Mae Nak

บทนำ

ภาพยนตร์ผีไทย (Thai ghost film) มีรูปแบบของการเชื่อมโยงตระกูลภาพยนตร์ผีเข้ากับเรื่องของความเชื่อ สิ่งเร้นลับ ภูตผีปิศาจ ความตายเอาमाไว้ในภาพยนตร์จึงเกิดเป็นภาพยนตร์ตระกูลสยองขวัญไทย ภายใต้โครงสร้างของเรื่องเล่าและเทคนิคของภาพยนตร์ คือตัวละครผีเป็นตัวละครสำคัญของเรื่อง โดยมีลักษณะเฉพาะที่เป็นรูปแบบของภาพยนตร์ผีไทยที่แตกต่างจากภาพยนตร์ผีต่างประเทศ คือไม่เน้นไปที่การเล่าเรื่องผีในรูปแบบเดียว ตามขนบ (convention) การเล่าเรื่อง แต่มีทั้งรูปแบบของ ผีที่น่ากลัว ผีแนวตลก ผีผู้คุ้มครอง ผีศักดิ์สิทธิ์ ผีสยองขวัญ ผีเป็นมิตร และผีที่เป็นศัตรู เหตุผลน่าจะมาจากความหลากหลายของผีที่เกี่ยวข้องกับบริบทความเชื่อในวัฒนธรรมไทย (นลินวัลย์ นื่อน้อย และพรตารา ศรีดี, 2558)

ภาพ 1

ศิลปินวัฒนธรรม ; แม่นาคเป็นหนังผีอมตะ (2564)

หมายเหตุ. จาก แม่นาค กลายเป็นหนังเมื่อใด เปิดเส้นทางผีอมตะ สู่วาดตาซี ถึงฉบับคลาสสิก “นางนาก”, โดย ศิลปินวัฒนธรรม, 2564, https://www.silpa-mag.com/culture/article_36132.

ภาพยนตร์ผีไทยมุ่งเน้นไปที่เนื้อหาเรื่องราวเร้นลับชวนขนหัวลุก และมีรูปแบบของตระกูลที่หลากหลาย พร้อมกับมีกลวิธีในการดำเนินเรื่องที่เน้นให้เห็นถึงความน่ากลัวและสยองขวัญของสิ่งที่อยู่

เหนือธรรมชาติ ซึ่งหากกล่าวถึงภาพยนตร์ผีไทยที่ยกให้เป็นตำนานของการกำเนิดภาพยนตร์ผีไทย ที่นำมาจากตำนานแม่นาคแห่งทุ่งพระโขนงเป็นที่กล่าวขานนานนับร้อยปี ว่ากันว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 แต่ปรากฏหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรเก่าที่สุดเท่าที่พบคือ หนังสือพิมพ์สยามประเภท ฉบับมีนาคม ร.ศ. 118 หรือ พ.ศ. 2442 ในสมัยรัชกาลที่ 5 เขียนโดย ก.ศ.ร. กุหลาบ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ “มีคุณค่า” มากเรื่องหนึ่งและอยู่คู่สังคมไทยมายาวนาน จนถูกนำไปผลิตเป็นสื่อรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภาพยนตร์ ละครเวที ละครเพลง ละครโทรทัศน์ นิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ ตำนานแม่นาคคงปรากฏให้เห็นในสังคมไทยผ่านสื่อต่าง ๆ แทบทุกปีก็ว่าได้ โดยคำว่าแม่นาค นั้นเดิมทีสะกดด้วย ก.ไก่ นาก เป็นโลหะที่นำมาทำเครื่องประดับ แต่ นาค เป็นชื่อใหญ่ ดังนั้นคนโบราณน่าจะชื่อนากมากกว่า ทั้งนี้ นาค ที่สะกดด้วย ค.ควาย ฟังจะมานิยมหลัง พ.ศ. 2470 เป็นต้นมา ดังนั้นจึงขอใช้คำว่า นาก ในบทความนี้ แต่ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ใช้คำว่า นาค กันเสียหมด เว้นแต่ภาพยนตร์เรื่อง “นางนาก” ที่สะกดด้วย ก.ไก่ เพียงเรื่องเดียว (ศิลปวัฒนธรรม, 2564)

จากภาพ 1 แม่นาคเป็นหนังสือมตะและกลายตำนานรักแห่งทุ่งพระโขนงโลดแล่นบนแผ่นฟิล์มมา 100 กว่าปี ถูกสร้างมากกว่า 32 เรื่อง (ศิลปวัฒนธรรม, 2564) โดยถูกสร้างเพิ่มอีกหนึ่งเรื่องในปี พ.ศ. 2565 ภายใต้ภาพยนตร์ที่มีชื่อเรื่องว่า แดง พระโขนง (Kapook, 2565) ในตระกูลภาพยนตร์ตลก-สยองขวัญ เปลี่ยนมุมมองการเล่าเรื่องใหม่ผ่านตัวละคร แดง พระโขนงเล่าถึงเรื่องราวหลังจากผีนางนาก แห่งพระโขนง โดยสมเด็จพระโตได้ปราบและได้นำปั้นเหน่งของนางนากไปบำเพ็ญเพียรกับพระมาก ทุ่งพระโขนงจึงสงบสุขเหมือนที่เคยเป็น 10 ปี ต่อมาความสยองชวนขนหัวลุกได้กลับมาสู่ทุ่งพระโขนงอีกครั้ง เมื่อผีเด็กอาละวาดหลอกหลอนชาวบ้าน หลายคนเชื่อว่าเป็นฝีมือของ “ไอ้แดง” ลูกของนางนากที่สมเด็จพระโตไม่ได้นำร่างไปบำเพ็ญเพียรด้วย ทำให้ชาวพระโขนงต่างหวาดผวาและพยายามหาทางที่จะทำให้หมู่บ้านกลับมาสงบสุขดังเดิม

ภาพ 2
Kapook; ใบปิด
ภาพยนตร์เรื่องแดง
พระโขนง (2565)

หมายเหตุ. จาก เรื่องย่อ แดง พระโขนง, โดย Kapook, 2565, <https://movie.kapook.com/gallery/252264/605911>

เรื่องราวของแม่นาคถูกนำมาผลิตซ้ำในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะในรูปแบบภาพยนตร์ มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 มาจนถึงปัจจุบัน ภาพยนตร์เรื่องแรกภายใต้ชื่อเรื่องว่า “นาคพระโขนง” พ.ศ. 2470 เป็นภาพยนตร์เรื่องนางนาคที่เก่าแก่ที่สุดโดยพระอมรรตติ ปัจจุบัน ภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับแม่นาคผลิตมาแล้วกว่า 33 เรื่อง และมีแนวโน้มว่าจะถูกผลิตซ้ำต่อไปอีก

ดังนั้น “การศึกษารูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทยจากเรื่องแม่นาค” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทยที่เป็นตำนานของภาพยนตร์ผีไทย และศึกษามุมมองในการเล่าเรื่องที่ถูกผลิตซ้ำมาแล้ว 33 ฉบับ ซึ่งการถูกผลิตซ้ำไม่ใช่การทำซ้ำแบบเดิมเหมือนต้นฉบับ แต่เป็นการทำซ้ำด้วยกระบวนการออกแบบทางความคิด อาทิ การตีความใหม่ เพิ่มตัวละคร เปลี่ยนมุมมอง โดยการผลิตซ้ำในแต่ละครั้งนั้นไม่ได้ประสบผลสำเร็จทุกครั้ง

ปัจจุบันเรื่องแม่นาคกลายเป็นภาพยนตร์ผีไทยที่เป็นตำนานของวงการภาพยนตร์ผีไทย แต่มีเพียง 3 เรื่องเท่านั้นที่สร้างประวัติศาสตร์แห่งความสำเร็จและถูกยกย่องให้เป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ ได้แก่ 1. แม่นาค พระโขนง พ.ศ. 2502 ภาพยนตร์ไทยที่ถ่ายทำระบบ 16 มิลลิเมตร เรื่องแรกที่ได้รายได้ 1 ล้านบาท 2. แม่นาค พ.ศ. 2542 ภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกที่ได้รายได้ 100 ล้านบาท และ 3. พี่มาก... พระโขนง พ.ศ. 2556 ภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกที่ได้รายได้ 1,000 ล้านบาท โดยประโยชน์ของบทความวิชาการเรื่องนี้ก็เพื่อแสดงให้เห็นถึงรูปแบบตระกูลภาพยนตร์และมุมมองการผลิตซ้ำของการเล่าเรื่องภาพยนตร์ผีไทย ด้วยวิธีการรวบรวมองค์ความรู้ทางวิชาการ จากเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ถึงแม้ว่าภาพยนตร์ผีไทยเรื่องแม่นาคได้ถูกผลิตซ้ำเกือบทุกปี แต่ภาพยนตร์เรื่องแม่นาคที่ประสบผลสำเร็จใช้เวลาห่างกันยาวนานหลายทศวรรษ ดังนั้นบทความวิชาการเรื่องนี้จึงอยากสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญต่อวงการภาพยนตร์ไทย หากผู้สร้างจะเลือกหยิบภาพยนตร์ผีไทยอย่างเรื่องแม่นาคมาปิดฝุ่นเล่าใหม่ต้องทำให้ได้ดีกว่า 3 ฉบับที่กล่าวมาข้างต้น โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้เรียบเรียงการศึกษาจากปัจจุบันไปหาอดีตเพื่อเชื่อมโยงความทรงจำได้ง่ายขึ้น โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทย จากภาพยนตร์เรื่องพีมาก... พระโขนง พ.ศ. 2556

1.1 รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ สร้างในรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ ผีตลก-สยองขวัญ (horor comedy) ร่วมเขียนบทและกำกับโดย บรรจง ปิสัญธนะกุล นำแสดงโดย มาริโอ้ เมาเร่อ เป็นพีมาก กับ ดาวิกา โฮร์เน่ เป็นแม่นาค ภาพยนตร์เรื่องนี้เริ่มฉายตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2556 ถือได้ว่าประสบความสำเร็จด้านรายได้และยังเป็นภาพยนตร์ที่ทำเงินสูงสุดในประเทศไทย ด้วยการเล่าเรื่องในมุมมองใหม่โดยเป็นมุมมองของพีมาก ใช้เกณฑ์วิเคราะห์ คือ การคงเดิม ซึ่งยังคงการเล่าเรื่องโดยเริ่มเรื่องจากการกลับมาพบกันของนายมากและนางนาก ในขณะที่นางนากได้เสียชีวิตไปแล้ว นอกจากนั้นมีการใช้การขยายความหรือการเพิ่มเติม (extension) การตัดทอน (reduction) และการดัดแปลง (modification) โดยมีการเพิ่มเติมตัวละครที่เป็นเพื่อนนายมาก 4 คนที่เริ่มสงสัยว่านางนากไม่ใช่คนภายใต้ความคิดที่ว่า “คนและผีไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้” ภาวะวิกฤติของ “พีมาก..พระโขนง” แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่นายมากแน่ใจว่า นางนากเป็นผี และช่วงที่นางนากโกรธที่เพื่อนทั้ง 4 คนของนายมากขัดขวางการอยู่ร่วมกันของนายมากและนางนากและเรื่องเริ่มคลี่คลายเมื่อนายมากและนางนากได้เปิดใจพูดคุยกัน ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผีหมดไป โดยทั้งคู่ต่างตกลงใจที่จะอยู่ร่วมกันต่อไปแก่นเรื่องของ “พีมาก..พระโขนง” ได้แก่ “ความรัก” และ “ความผิดธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผี” มีมุมมองการเล่าเรื่องจากจุดยืนของบุคคลที่สาม (The third-person narrator) โดยการเล่าเรื่องผ่านเพื่อนทั้ง 4 คนของนายมากเป็นคนในการดำเนินเรื่อง และมีการดัดแปลงโครงเรื่อง ตัวละครการเล่าเรื่องและตอนจบ (อิทธิพล วรานุศุภากุล, 2558)

หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน, ม.ป.ป.) จากภาพ 3 และภาพ 4 พีมาก..พระโขนง สร้างปรากฏการณ์ทำเงินพันล้าน และหนังไทยทำเงินสูงสุด ด้วยการพลิกความคาดหมายของผู้ชมตั้งแต่ชื่อเรื่องที่แสดงให้เห็นว่า เรื่องราวจะเล่าจากฝั่งมากเป็นหลัก พร้อมกับนำ

ภาพ 3

แก้ว มีนายนนท์ ; พี่มาก..พระโขนง หนังไทยทำเงินสูงสุด (2561)

หมายเหตุ. จาก ย้อนเวลา 6 ปี พี่มาก..พระโขนง ปรากฏการณ์ทำเงินพันล้าน! และหนังไทยทำเงินสูงสุด, โดย แก้ว มีนายนนท์, 2561, <https://thestandard.co/5-years-pee-mak/>.

ภาพ 4

Trueid ; เรื่องย่อ พี่มากพระโขนง (2563)

หมายเหตุ. จาก เรื่องย่อ พี่มากพระโขนง, โดย Trueid, 2563, <https://entertainment.trueid.net/synopsis/jemkA8VnElBr>.

นักแสดงวัยรุ่นลูกครึ่ง ทั้ง มาริโอ้ เมาเร่อ และ ดาวิกา โฮร์เน่ มารับบทเป็นมากกว่านางเอกที่มีภาพจำเป็นคนไทยโบราณ ผสมรวมกับกลุ่มตัวละคร ผีอก เต๋อ ซิน เอ โนบะเพื่อนของมาก ซึ่งนำอารมณ์ขันร่วมสมัยเข้ามาล้อกับภาษาและบรรยากาศแบบย้อนยุคในลักษณะที่เล่นที่จริง และจบเรื่องลงด้วยการฉีกขนบของเนื้อหาและกฎเกณฑ์ธรรมชาติ โดยให้คนกับผีได้ครองรักกันอย่างมีความสุขความแตกต่างเหล่านี้ ทำให้ พี่มาก..พระโขนง ที่เริ่มต้นกลายเป็นที่กล่าวถึงและรับรู้ว่าเป็นภาพยนตร์รักตลกวัยรุ่น ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง กลายเป็นกระแสปากต่อปาก จนขยายฐานผู้ชมไปสู่วัยอื่น ๆ และที่สุดแล้วคือภาพยนตร์แนวครอบครัว เมื่อภาพยนตร์ผีที่มีครบทุกรสชาติเรื่องนี้ ได้แสดงความหลังด้วยการสร้างปรากฏการณ์ดึงดูดให้ผู้คนต่างพากันงูหลอกหลานและคนเฒ่าคนแก่ไปชมภาพยนตร์นอกนั้น ภาพยนตร์ผีไทยเรื่อง พี่มาก...พระโขนง ยังสร้างประวัติศาสตร์รายได้ของภาพยนตร์ไทยที่สามารถทำรายได้สูงกว่า 1,000 ล้านบาทเป็นครั้งแรก (The Hollywood Reporter, 2013) และยังได้นำไปฉายในต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย ฮองกง ไต้หวัน เป็นต้น (Gthchannel, 2013)

ฉากภาพจำของภาพยนตร์ จากเรื่องราวที่ถูกเพิ่มเติมสร้างสีสันด้วยการเพิ่มเติมตัวละครเพิ่มเข้ามาโดยเน้นไปในรูปแบบความตลกที่โดดเด่นมากกว่าความสยองขวัญแล้ว ยังดัดแปลงแก่นเรื่องใหม่ทำลายกำแพงความรักความสัมพันธ์ที่เป็นไปไม่ได้ ให้กลายเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นไปได้สะท้อนให้เห็นว่าความโรแมนติกก็ถูกนำมาใช้เป็นรูปแบบภาพยนตร์ผีไทยด้วย แต่ก็ยังคงภาพคงเดิมไว้ในฉากที่เป็นภาพจำของภาพยนตร์ อาทิ ฉากอุ้มลูกเรือพี่มากที่ทำน้ำ ฉากห้อยหัวที่โบสถ์ของผีแม่ناقฉบับใหม่ ดาวิกา (ภาพ 6) หรือจะเป็นฉากมือยาวเก็บลูกมะนาว เป็นต้น

สรุปได้ว่า รูปแบบตระกูลภาพยนตร์เรื่องพี่มาก.....พระโขนง (2556) ถูกผลิตซ้ำในรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีตลก-สยองขวัญ (horor comedy) ภายใต้บรรยากาศความรักโรแมนติกและสร้างให้ตอนจบลงเอยให้คนรักกับผี เน้นการเล่าเรื่องในรูปแบบผีตลกมากกว่า

ภาพ 5

Gthchannel ; ปกนิตยสาร The Hollywood Reporter ซึ่งรายงานรายได้ 1,000 ล้าน ของ “พีม่าก..พระโขนง (2565)

หมายเหตุ. จาก ปกนิตยสาร The Hollywood Reporter ซึ่งรายงานรายได้ 1,000 ล้าน ของ “พีม่าก..พระโขนง, โดย gthchannel, 2565, pic.twitter.com/zias6IVAMH.

ภาพ 6

Sanook; ฉากท้อยหัวที่โบสถ์ของผีแม่นาคฉบับใหม่ ดาวิกา (2556)

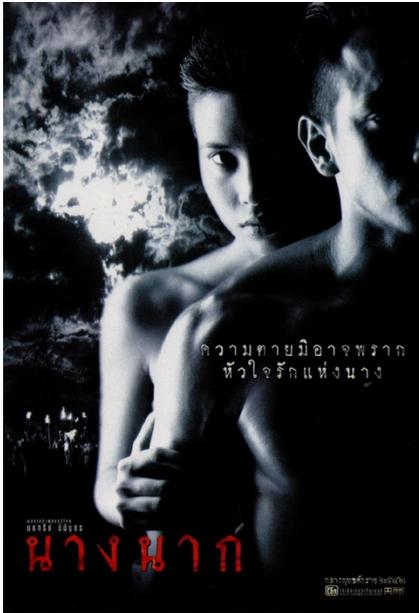
หมายเหตุ. จาก ใหม่ ทุ่มสุดตัว อาสาเล่นเอง ฉากท้อยหัว “พีม่าก..พระโขนง”, โดย Sanook, 2556, <https://www.sanook.com/movie/34289/>.

สยองขวัญ มุมมองการเล่าเรื่อง คือ ใช้วิธีการเปลี่ยนชื่อเรื่อง และเล่าเรื่องผ่านมุมมองใหม่ ตัดทอน เพิ่มเติม ดัดแปลง และคงเดิมไว้ซึ่งโครงเรื่องหลักของภาพยนตร์กับฉากที่เป็นภาพจำของภาพยนตร์ ที่สำคัญคือ การพลิกความคาดหมายของผู้ชมทั้งเรื่องเล่าและวิธีการเล่าผ่านมุมมองที่มากและจุดยืนจากบุคคลที่สามจึงทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ประสบความสำเร็จในแง่ของรายได้ที่ยังไม่มีภาพยนตร์เรื่องใดทำลายสถิตินี้ได้

2. รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทย จากภาพยนตร์เรื่องนางนาก พ.ศ. 2542

2.1 รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ รูปแบบตระกูลภาพยนตร์เน้นไปที่ความจริงและวางรูปแบบให้เป็นภาพยนตร์ผีไทยในรูปแบบของภาพยนตร์ย้อนยุค โรแมนติก-ดราม่า และสยองขวัญ ตอนจบในรูปแบบโศกนาฏกรรมความรัก นำแสดงโดยทราย เจริญปุระ รับบทนางนาก และวินัย ไกรบุตร รับบท นายมาก ใช้ฟิล์ม 35 มม./สี/เสียงสร้างโดยบริษัทสร้างไท เอ็นเตอร์เทนเมนท์ กำกับภาพยนตร์โดย นนทริย์ นิมิบุตร โดยมีนักแสดงสมทบ อาทิ โดม สิงห์โมฬี, ปราโมทย์ สุขสถิตย์, พัชรินา นาคบุญชัย, บุญส่ง อยู่ยั้งยืน, ประชา ถาวรเพ็ญ

2.2 มุมมองการเล่าเรื่อง โดดเด่นด้านการออกแบบตัวละคร การฉีกรูปแบบการออกแบบตัวละครนางนากให้ผสมผสานและใส่ผ้าแถบแทนภาพจำของนางนากในหลาย ๆ ฉับที่ต้องผจญวใส่สไบ โดยภาพยนตร์เน้นไปที่การเล่าเรื่องในชนบทหลัก ในรูปแบบผีสยองขวัญ โดยแม่นาคฉบับนี้เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมและยังส่งผลไปถึงวงการบันเทิงอื่น ๆ เช่น วงการละครก็รับออกมาขานรับกระแสเตรียมสร้างเป็นฉบับละครก็มี นิยายก็มีแม้แต่เรื่องของแม่นาคลิเกก็ยังคงเล่นเรื่องแม่นาค เพลงลูกทุ่งก็ร้องเรื่องแม่นาค ละครแรงจนถึงขั้นที่เครื่องเช่นไหว้ศาลแม่นาคลั่นวัดมหาบุศย์ในช่วงปีที่ภาพยนตร์ออกฉายเลยทีเดียว

ภาพ 7

ใบปิดภาพยนตร์เรื่อง ; นางนาก พ.ศ.2542

หมายเหตุ. จาก นางนาก, โดย หอภาพยนตร์(องค์การมหาชน), ม.ป.ป., <https://www.faport.or.th/main/heritage/view/99>.

ภาพ 8

ศิลปะวัฒนธรรม ; นางนาก หนังสื้อมตะ พ.ศ.2542 (2564)

หมายเหตุ. จาก แม่่นาค กลายเป็นหนังสือเปิดเส้นทางมือนตะ สู่วรรณคดี ถึงฉบับคลาสสิก “นางนาก” 2542, โดย ศิลปะวัฒนธรรม, 2564, https://www.silpa-mag.com/culture/article_36132, จาก เบื้องหลัง นางนาก 20 ปีที่แล้วฉากห้อยหัวในโบสถ์ ขึ้นไปห้อยหัวจริง!! โดย Major Group, ม.ป.ป.. <https://www.majorcineplex.com/news/more-nangnak>.

งานวิจัยของ (อรุพงษ์ แพทย์คชา, 2560) ศึกษาเรื่อง ลักษณะ การเล่าเรื่องผีผู้หญิงในภาพยนตร์ผีไทย คือ มโนทัศน์เรื่องผีกับความ เป็นหญิง โดยผีผู้หญิงที่ถูกสร้างในภาพยนตร์ไทยเรื่องแรก คือ เรื่อง นางนาก ที่ถูกสร้างตามความเชื่อและพิธีต่าง ๆ ในการนับถือผี โดย ส่วนใหญ่ผีผู้หญิงจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ผีแค้นรักและผีแค้นสังคม จากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรัก เศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น หาก นำภาพยนตร์ผีไทยมาเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ต่างประเทศที่มักเน้น ไปที่ความสยองขวัญและมีรูปลักษณะที่จำกัดไม่กี่ประเภท ผีไทยกลับ มีความน่าสนใจและมีความเป็นศิลปะมากกว่าเพราะความเชื่อของผี ไทย ประกอบไปทั้งผีที่น่ากลัว ผีแนวตลก ผีผู้คุ้มครอง ผีศักดิ์สิทธิ์ ผี สยองขวัญ ผีเป็นมิตร และผีที่เป็นศัตรู และขณะเดียวกันก็ยังมีผีที่มา จากรากวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพยนตร์ผีไทยเรื่อง นางนากแต่ละฉบับนั้น จัดอยู่ในรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทยที่มี ความหลากหลายแต่ภาพยนตร์เรื่องนางนาก 2542 เน้นรูปแบบไป ในแนวทางผีสยองขวัญ ที่มาจากรากวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทยใน บรรยากาศย้อนยุค

พงษ์พิพัฒน์ บรรชานนท์ (2562) กล่าวว่า ภาพยนตร์ผีเรื่องนี้ช่วย ปลุกชีวิตวงการภาพยนตร์ไทยที่ซบเซาในช่วงเวลานั้นให้กลับมาคึกคัก อีกครั้งและหมายความว่า ‘หนังไทยรายได้เกินร้อยล้านบาท’ รวมไปถึง กลวิธีในการเล่าภาพยนตร์ย้อนยุค-ตราหมา-ความรัก ก็ถูกสร้าง ขึ้นมาใหม่ จนกลายเป็นหลักโมเดลให้ภาพยนตร์แนวเดียวกันเรื่องต่อ ๆ มา ต้องทำให้ได้ถึง ไปจนถึงก้าวข้ามไป และไม่เพียงแต่ประสบความสำเร็จ เรื่องรายได้เท่านั้น “นางนาก” ยังกวาดรางวัลสุพรรณหงส์ พ.ศ. 2542 มากถึง 7 รางวัล ได้แก่ ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม, ผู้กำกับการแสดงยอดเยี่ยม, ถ่ายภาพยอดเยี่ยม, กำกับศิลป์ยอดเยี่ยม, ดนตรีประกอบยอดเยี่ยม เครื่องแต่งกายยอดเยี่ยม และแต่งหน้ายอดเยี่ยม โดยใน ภาพยนตร์มีสิ่งที่น่าสนใจ คือ การออกแบบงานสร้างที่ต้องการให้ สมจริง (realistic) กับยุคสมัย ช่วงรอยต่อรัชกาลที่ 4 จนถึงรัชกาล ที่ 5 ทั้งเรื่องกิริยาท่าทางของหน้าตา ท่าทาง อากัปกิริยา ทรงผม

ภาพ 9

MonoFilm.Sales ; ฉากแม่นาคยืนรอรับพี่มากที่ท่าน้ำและฉากเก็บลูกมะนาว (2560)

หมายเหตุ. จาก Nang Nak Trailer, โดย MonoFilm.Sales, 2560,
<https://www.youtube.com/watch?v=tREjNCHsk18&t=8s>.

ถ้อยคำ การแต่งกาย อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย ประเพณีและความเชื่อ เป็นต้น นอกจากนี้ก็ถูกตีความใหม่ในการออกแบบตัวละครนางนาค ที่ตัดผมสั้นสวมผ้าแถบจากที่สมัยก่อนเป็นผมยาวห่มสไบ กลายเป็นภาพจำของแม่นาคในยุคหนึ่งเลยทีเดียว

ฉากภาพจำของภาพยนตร์ โดยภาพยนตร์ฉบับนางนาค พ.ศ. 2542 เน้นไปที่สร้างบรรยากาศสมจริง (ภาพ 9และ10) อาทิ ฉากอุ้มลูกรอพี่มากที่ท่าน้ำ ฉากห้อยหัวโนโบสถ์ของผีแม่นาค หรือจะเป็นฉากมือยาวเก็บลูกมะนาว สร้างภาพจำในภาพยนตร์ที่เน้นไปในรูปแบบผีสยองขวัญ

ภาพที่ 10

Major Group ; ฉากภาพจำห้อยหัวของผีแม่่นาค พ.ศ.2542 (ม.ป.ป.)

หมายเหตุ. จาก “เบื้องหลัง นางนาก 20 ปีที่แล้ว ฉากห้อยหัวในโบสถ์ ขึ้นไปห้อยหัวจริง!!,” โดย Major Group, ม.ป.ป., <https://www.majorcineplex.com/news/more-nangnak>.

ถึงแม้ว่านางนาก พ.ศ.2542 กลายเป็นปรากฏการณ์หนังไทย เรื่องแรกที่ทำรายได้ถึงร้อยล้านบาท ซึ่งไม่มีใครคาดคิดว่าจะมีหนังไทยเรื่องหนึ่งเรื่องใดทำรายได้มากขนาดนี้ในช่วงเวลานั้น ว่ากันว่านางนาก ฉบับนี้ คือหนังผีแม่นาคฉบับที่โด่งดังที่สุดเท่าที่สร้างมาที่ว่าได้ หอภาพยนตร์จึงยกให้ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นมรดกภาพยนตร์แห่งชาติ (หอภาพยนตร์(องค์การมหาชน), ม.ป.ป.)

สรุปได้ว่า รูปแบบตระกูลภาพยนตร์เรื่องแม่นาค พ.ศ.2542 ถูกผลิตซ้ำในรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีสยองขวัญ เน้นไปในทิศทางความรักแบบโศกนาฏกรรม มีจุดโดดเด่นในมุมมองการเล่าเรื่องที่ตามรูปแบบการเล่าในบทประพันธ์แบบต้นฉบับแต่เน้นไปที่การสร้างบรรยากาศในภาพยนตร์แบบสมจริง (Realistic) กับยุคสมัย ช่วงรอยต่อรัชกาลที่ 4 จนถึงรัชกาลที่ 5 รวมถึงการออกแบบตัวละครนางนาก ตัดผมสั้นสวมผ้าแถบจากที่สมัยก่อนเป็นผมยาวห่มสไบและการกำกับการแสดงทั้งในเรื่องกิริยาท่าทางของหน้าตา ท่าทาง อากัปกิริยา ทรงผม ถ้อยคำ การแต่งกาย อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย ประเพณีและความเชื่อ ที่มาจากรากวัฒนธรรมของคนไทยภาคกลาง

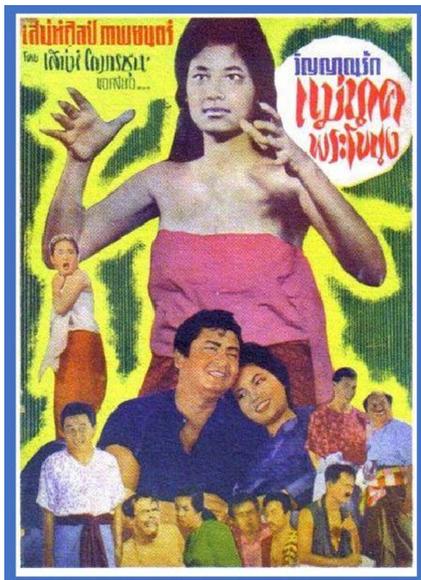
3. รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทย จากภาพยนตร์เรื่องแม่นาคพระโขนง พ.ศ. 2502

3.1 รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ หอภาพยนตร์(องค์การมหาชน) (ม.ป.ป.) แม่นาคฉบับนี้จึงเป็นบันทึกความทรงจำแห่งอารมณ์ความรู้สึก รสนิยมความบันเทิงด้านภาพยนตร์ อิทธิพลความเชื่อ ของสังคมไทยในยุคกิ่งพุ่มทอกล ถ่ายทอดผ่านสื่อภาพยนตร์ด้วยการแสดงเกินจริงและเทคนิคการถ่ายทำอย่างหนึ่งบ้านเป็นรูปแบบลักษณะของภาพยนตร์ผีไทยที่ผสมผสานรูปแบบตระกูลผีสยามของขวัญ ตลก และความโรแมนติก-ดราม่า แม่นาคพระโขนง พ.ศ. 2502 เป็นฉบับที่สร้างโดย เสน่ห์ โกมารชุน กำกับภาพยนตร์โดยรังสี ทัศนพยัคฆ์ รับบทแม่นาคโดยปรีญา รุ่งเรือง และสุรสิทธิ์ สัตยวงศ์ รับบทพ่อมาก ซึ่งออกฉายเมื่อปี 2502 และได้รับการต้อนรับจากผู้ชมเป็นประวัติการณ์ ทำรายได้สูงถึงล้านบาท สำหรับภาพยนตร์ไทยที่ถ่ายทำระบบ 16 มิลลิเมตรฟิล์มสีโกดักโครม พากย์และทำเสียงประกอบสดขณะฉาย และยังทำให้นักแสดงนำอย่างปรีญา รุ่งเรือง กลายเป็นภาพจำของบทแม่นาค ที่ต่อมาเธอได้รับบทเป็นแม่นาคอีก 3 ฉบับ รวมทั้งหมดเป็น 4 ฉบับ ได้แก่ แม่นาคพระโขนง พ.ศ. 2502, วิญญาณรักแม่นาคพระโขนง พ.ศ. 2505, แม่นาคคนองรัก พ.ศ. 2511 และแม่นาคพระโขนง พ.ศ. 2521 นอกจากนี้ปรีญายังเป็นต้นฉบับของเสียงที่ร้องเรียก “พี่มากจ๋า” อีกด้วย (Major Group, 2565)

ภาพยนตร์ดังกล่าวได้รับยกย่องให้เป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ อีก 1 เรื่องจาก 2 เรื่องที่กล่าวมา นับได้ว่าเป็นแม่นาคภาพยนตร์ฉบับที่ได้รับการกล่าวขวัญถึงมากที่สุด จนตัวภาพยนตร์ฉบับนี้กลายเป็นตำนานเสียเอง แล้วตอกย้ำถึงความนิยมของคนไทยต่อเรื่องราวของแม่นาค และสะท้อนความ “มีคุณค่า” ของอมตะตำนานรักแห่งทุ่งพระโขนงได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 11

Major Group ; ใบปิดแม่นาค พระโขนง พ.ศ. 2502 (2565)

หมายเหตุ. จาก “ย้อนพบกับแม่นาค พระโขนง ที่โด่งดังที่สุดบนโลกภาพยนตร์ก่อนพบกับแดงลูกรัก, โดย Major Group, 2565, <https://today.line.me/th/v2/article/60ZZ1ew>.

ภาพที่ 12

หอภาพยนตร์(องค์การมหาชน) ; แม่นาค โขนง นำแสดงโดยปรีญา รุ่งเรือง (ม.ป.ป.)

หมายเหตุ. จาก แม่นาคพระโขนง, โดย หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน), ม.ป.ป., <https://www.faport.or.th/main/archive/74>, จาก “แม่นาคพระโขนง” ฉบับปี 2502, โดย หอภาพยนตร์ Thai Film Archive, 2561, <https://www.facebook.com/ThaiFilmArchivePage/posts/pfbid02kPLNvGwK-7CeZBap99xCx3N47mpTMWAQ3e1uPBm4NoXh9fqWEfG2FH2LTBdi3CTt8l>.

3.2 มุมมองการเล่าเรื่อง ภาพยนตร์ฉบับนี้เน้นไปที่การเล่าเรื่องผีไทยในภาพยนตร์ ภายใต้ความเชื่อว่าผีตายท้องกลมเป็นผีที่เฮี้ยน เพราะเป็นผีตายโหง เหมาะสำหรับการไปทำน้ำมันพรายเป็นจุดเริ่มของความสยองขวัญของภาพยนตร์นางเอกในฉบับนี้ นอกจากนี้ ภาพยนตร์ยังมีรูปแบบของการเล่าเรื่องผีไทยที่เต็มไปด้วยความเชื่อ ทั้งการสะกดวิญญาณผีลงหม้อแล้วถ่วงน้ำที่กลายเป็นอีกฉากที่เป็นภาพจำในภาพยนตร์จากเรื่องแม่นาค ทั้งการหลอกหลอน สิ่งที่มีเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งของภาพยนตร์เรื่องนี้ คือ การพากษ์เสียงที่ตลกขบขัน ทั้งคำแสดงและคำดำที่ไม่คุ้นเคยอย่างคำว่า “ อีหอย ” ปนบรรยากาศการเล่าเรื่องผี รวมถึงฉากตลกโปกฮาในฉากการพายเรือหนีผี (ภาพ 13)

โดยบรรยากาศของภาพยนตร์เน้นแสดงให้ถึงสีสันของวัฒนธรรม และประเพณี ตั้งแต่เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครเป็นฉากในวัดในประเพณีก่อพระเจดีย์ทราย แสดงให้เห็นสถานที่ของการพบปะกันของผู้คนในยุคสมัยนั้นว่าเกิดขึ้นที่วัด และฉากแห่ขบวนขันหมากไปของนางเอกที่ทั้งสนุกและคึกคัก ประกอบไปด้วย กลองยาว ฉิ่ง ฉาบ แตรวงอย่างยิ่งใหญ่ภายใต้ความเป็นพื้นบ้าน คือ รูปแบบของการนำเสนอเอกลักษณ์ความเป็นไทยของภาพยนตร์ฉบับนี้

ภาพที่ 13

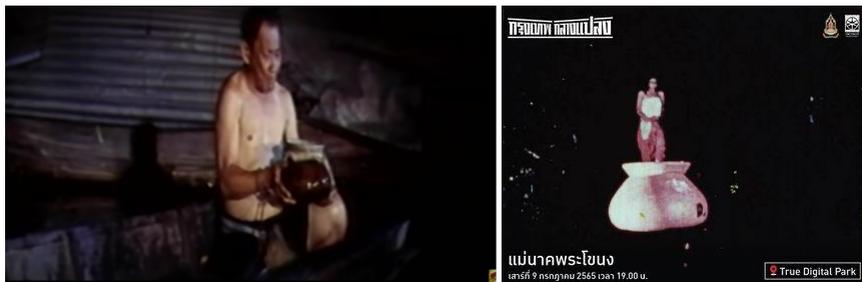
อมตะหนังไทย Thai Classic Movie; แม่นาคพระโขนง (2563)

หมายเหตุ. จาก “แม่นาคพระโขนง Thai Movie,” โดย อมตะหนังไทย Thai Classic Movie, 2563, <https://www.youtube.com/watch?v=5HHixL3JgY&t=370s>

ภาพ 14

อมตะหนังไทย Thai Classic Movie; แม่นาคพระโขนง (2563)

หมายเหตุ. จาก แม่นาคพระโขนง Thai Movie, โดย อมตะหนังไทย Thai Classic Movie, 2563, <https://www.youtube.com/watch?v=5HHixL3JgY&t=370s>.

ภาพ 15

อมตะหนังไทย Thai Classic Movie; แม่นาคพระโขนง (2563)

หมายเหตุ. จาก แม่นาคพระโขนง Thai Movie, โดย อมตะหนังไทย Thai Classic Movie, 2563, <https://www.youtube.com/watch?v=5HHixL3JgY&t=370s>.

งานวิจัยของสรรัตน์ จีรวรรวิสุท (2562) กล่าวถึง ตำนานแม่น้ำคงคาพระโขนง ในสื่อบันเทิงยุคปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ ละครเวที หรือละครโทรทัศน์ ต่างดำเนินตามโครงเรื่องเดียวกันแต่ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องที่แตกต่างกันออกไป เช่น การกำหนดภูมิหลัง ความเป็นมาของตัวละคร การขยายความ/การเพิ่มเติม การตัดทอน/ การละความ และการตัดแปลงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่ใช้ในการนำเสนอ โดยพลวัตของเรื่องเล่าที่นำมาถ่ายทอดผ่านกระบวนการสื่อสารและบริบททางสังคมและวัฒนธรรม 5 ประการ ได้แก่ แกมโนทัศน์ เรื่องผีกับความเชื่อ ผีกับพระ ผีกับแพทย์ ผีกับการเกณฑ์ทหาร และผีกับความเชื่ออื่น

หอภาพยนตร์แห่งชาติ ได้รับมอบฟิล์มภาพยนตร์เรื่องนี้ 1 สำเนาจากห้างขายยา ศรีตระการเภสัช จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นสำเนาหรือก๊อปปี้ที่เขาใช้อยู่ในหน่วยรถหนังขายยา ตระเวนฉายไปทั่วภาคอีสาน เป็นฟิล์มที่อยู่ในสภาพที่เรียกว่ารุ่งริ่ง แต่ก็ยังเดินเรื่องได้ครบ และหอภาพยนตร์ ฯ ได้ดำเนินการซ่อมสงวนรักษาด้วยการพิมพ์สำเนาเพื่อเก็บรักษา และทำสำเนาฉายใหม่ เพื่อจัดฉาย เป็นหนังไทยเรื่องหนึ่งที่หอภาพยนตร์ ฯ จัดฉายโดยได้รับความสนใจจากผู้ชมเสมอ

สรุปได้ว่า รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทย จากภาพยนตร์เรื่องนางนาก พ.ศ. 2502 ถูกผลิตซ้ำผ่านสื่อภาพยนตร์ด้วยการถ่ายทอดอารมณ์เกินจริงและเน้นถ่ายทอดเรื่องรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทยที่ผสมผสานรูปแบบตระกูลผีสยองขวัญ ตลก และความโรแมนติก-ดราม่า โดยมีโครงสร้างการเล่าเรื่องคงเดิมตามต้นฉบับแต่เน้นบรรยากาศของภาพยนตร์เน้นแสดงให้เห็นถึงสีสันของวัฒนธรรมความสนุกสนานผ่านประเพณีในรูปวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคกลาง

บทสรุป

ภาพยนตร์จากตำนานนางนากทั้ง 3 เรื่อง มีลักษณะของรูปแบบของตระกูลภาพยนตร์ผีไทยนำเสนอหลากหลายรูปแบบไม่ได้เน้นไปที่รูปแบบตระกูลผีสยองขวัญเป็นหลัก แต่เน้นการใช้รูปแบบของตระกูลภาพยนตร์ที่หลากหลาย มีแค่ฉบับนางนาก พ.ศ. 2542 เท่านั้นที่เน้นไปที่ตระกูลสยองขวัญภายใต้ศกนาฏกรรมความรัก ส่วนอีกทั้ง 2 เรื่องมุ่งเน้นไปที่รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ที่มีหลากหลายทั้งสยองขวัญ ตลก และโรแมนติก-ดราม่า

รูปแบบตระกูลภาพยนตร์เรื่องพี่มาก.....พระโขนง พ.ศ. 2556 ถูกผลิตซ้ำในรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีตลก-สยองขวัญ ภายใต้บรรยากาศความรักโรแมนติกและสร้างให้ตอนจบลงเออให้คนรักกับผี เน้นการเล่าเรื่องในรูปแบบผีตลกมากกว่าสยองขวัญ มุมมองการเล่าเรื่อง คือ ใช้วิธีการเปลี่ยนชื่อเรื่อง และเล่าเรื่องผ่านมุมมองใหม่ที่ตัดทอน เพิ่มเติม ดัดแปลง และคงเดิมไว้ซึ่งโครงหลักของภาพยนตร์กับฉากที่เป็นภาพจำของภาพยนตร์ ที่สำคัญ คือ การพลิกความคาดหมายของผู้ชมทั้งเรื่องเล่าและวิธีการเล่าที่เล่าผ่านมุมมองพี่มากและจุดยืนจากบุคคลที่สามจึงให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ประสบความสำเร็จในแง่ของรายได้

รูปแบบตระกูลภาพยนตร์เรื่องนางนาก พ.ศ.2542 ถูกผลิตซ้ำในรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีสยองขวัญ เน้นไปในทิศทางความรักแบบศกนาฏกรรม มีจุดโดดเด่นในการสร้างบรรยากาศของภาพยนตร์แบบสมจริง (realistic) กับยุคสมัย ช่วงรอยต่อรัชกาลที่ 4 จนถึงรัชกาลที่ 5 รวมถึงการออกแบบตัวละครนางนาก ตัดผมสั้นสวมผ้าแถบจากที่สมัยก่อนเป็นผมยาวห่มสไบและการกำกับการแสดงทั้งในเรื่องกิริยาท่าทางของหน้าตา อากัปกิริยา ทรงผม ถ้อยคำ การแต่งกาย อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย ประเพณีและความเชื่อ ที่มาจากรากวัฒนธรรมของคนไทยภาคกลาง

รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทย จากภาพยนตร์เรื่องแม่นาคพระโขนง พ.ศ. 2502 ถูกผลิตซ้ำผ่านสื่อภาพยนตร์ด้วยการถ่ายทอดอารมณ์เกินจริงและเน้นถ่ายทอดรูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทยที่ผสมผสานรูปแบบตระกูลผีของขวัญ ตลก และความโรแมนติก-ดราม่า โดยมีโครงสร้างการเล่าเรื่องคงเดิมตามต้นฉบับแต่เน้นบรรยากาศของภาพยนตร์เน้นแสดงให้ถึงสีสันของวัฒนธรรม ความสนุกสนานผ่านประเพณีในรูปวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคกลาง

โดยภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องเป็นภาพยนตร์ผีไทย “ขึ้นหิ้ง” และเป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ ด้วยการสร้างมาตรฐาน ของ “รูปแบบตระกูลภาพยนตร์ผีไทยจากเรื่องแม่นาค” เรื่องต่อ ๆ ไปอีกในอนาคตที่ต้องพยายามหารูปแบบการผลิตซ้ำและวิธีเล่าเรื่องสร้างขนบแม่นาคแบบใหม่อยู่เสมอ ๆ ทั้งในแง่การพยายามตีความใหม่ ทำทลายความคิดสร้างสรรค์ไม่ให้ซ้ำกับแนวทางเดิม ภายใต้มาตรฐานของภาพยนตร์ผีไทยจากเรื่องแม่นาคทั้ง 3 เรื่องนี้

รายการอ้างอิง

- แก้ว มีนายนนท์. (2565, 5 ตุลาคม). *ย้อนเวลา 6 ปี พี่มาก..พระโขนง ปรากฏการณ์ทำเงินพันล้าน! และหนังไทยทำเงินสูงสุด*. <https://thestandard.co/5-years-pee-mak/>
- นลินวิมลย์ เนื้อนุ้ยและพรตารา ศรีดี. (2558). *คุณลักษณะของผู้หญิงในภาพยนตร์ สยองขวัญของ GTH*. [วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- พงษ์พิพัฒน์ บรรชานนท์. (2565, 7 ตุลาคม). *20 ปี นางนาก ‘ตำนานความรัก’ ที่ช่วยปลุกชีวิตวงการหนังไทย*. <https://thematter.co/entertainment/20-years-nang-nak/81198>
- ศิลปวัฒนธรรม. (2564, 4 ตุลาคม). *แม่นาค กลายเป็นหนังเมื่อใด เปิดเส้นทางผีอมตะสู่แฟนตาซี ถึงฉบับคลาสสิก “นางนาก”*. https://www.silpa-mag.com/culture/article_36132
- สรรัตน์ จีรบรรวิสุทธิ์. (2562). *พลวัตและการสืบสานตำนานแม่นาคพระโขนงในสื่อบันเทิงยุคปัจจุบัน*. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*. 18(2), 69-96.
- หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน). (2565, 4 ตุลาคม). *นางนาก*. https://www.fapot.or.th/main/heritage/view/99_____. (2565, 8 ตุลาคม). <https://www.fapot.or.th/main/heritage/view/200>
- หอภาพยนตร์ Thai Film Archive. (2565, 4 ตุลาคม). *“แม่นาคพระโขนง” ฉบับปี 2502*. <https://www.facebook.com/ThaiFilmArchivePage/posts/pfbid02kPLnvGwK7CeZBap99xCx3N47mpTMWAQ3e1uPBm4NoXh9fqWEfG2FH2LTBdi3CTt8l>
- อมตะหนังไทย Thai Classic Movie. (2565, 8 ตุลาคม). *แม่นาคพระโขนง Thai Movie*. <https://www.youtube.com/watch?v=5HHixL3JgY&t=370s>
- อรุพงษ์ แพทย์क्षा. (2560). *ลักษณะการเล่าเรื่องผีผู้หญิงในภาพยนตร์ผีไทย*. *วารสารนักบริหาร*. 37(1), 75-82.
- อิทธิพล วรานุศุภากุล. (2558). *การเล่าเรื่องของ “พี่มาก..พระโขนง” และสัมพันธ์กับความ เป็น “แม่นาคพระโขนง”สู่ “พี่มาก...พระโขนง”*. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*. 3(2), 26-38
- Gthchannel. (2022, 2 October). *Pee Mak International Release Date*. twitter.com/zias6IVAMH
- Kapook. (2565). *เรื่องย่อ แต่ง พระโขนง*, โดย <https://movie.kapook.com/gallery/252264/605911>

- Major Group. (2565). ย้อนพบกับแม่นาค พระโขนง ที่โด่งดังที่สุดบนโลกภาพยนตร์ก่อนพบกับแดงลูกรัก. <https://today.line.me/th/v2/article/60ZZ1ew>
_____ . (ม.ป.ป). เบื้องหลัง นากนาค 20 ปีที่แล้ว ฉากห้อยหัวในโบสถ์
ขึ้นไปห้อยหัวจริง!! <https://www.majorcineplex.com/news/more-nangnak>.
- MonoFilm.Sales. (2565, 7 ตุลาคม). *Nang Nak Trailer*. <https://www.youtube.com/watch?v=tREjNCHsk18&t=8s>
- Sanook. (2565, 13 ตุลาคม). “ใหม่ พุ่มสุดตัว อาสาเล่นเอง ฉากห้อยหัว “พีมาค..พระโขนง””. <https://www.sanook.com/movie/34289/>
- Trueid. (2563, 3 ตุลาคม). เรื่องย่อ พีมาคพระโขนง. <https://entertainment.trueid.net/synopsis/jemkA8VnElBr>
- The Hollywood Reporter. (2013, 8 April). *Pee-Mak: Thailand's highest grossing box office movie of all time*. <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-news/pee-mak-approaching-all-time-434716/>